

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

UKA 2022/imm.60.1

18.oktober 2022

Asii Chemnitz Narup

**Aqqusinikkut angallannermut oqartussaaffiup pigisanullu nailinnut
inatsisip tigin eqarnissaanut tunngavissat tamarmik
nassiaasiorfigineqarnissaat siunertaralugu Naalakersuisut
Naalagaaffiup oqartussaasuinut aaffigineqqullugit
peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassatut siunnersuut.**

(Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Siumut)

Oqaaseqaat.

Namminersorneq pillugu inatsit atortulersinneqarmalli ukiut 13 qaangiusimalerput. Inatsillu tunngavissiivoq Nunatsinni immitsinnut oqartussaannitta annertusarnissaanut, piumaguttalu namminiilivissinnaalluta.

21. Juni 2009 Inuiattut Ullorsiornerput puijunaaqisoq. Tulluusimaarneq, akisussaaffimmik kivitseqataanissamut qamuuna piareertutut misigineq, siunissamullu isumalluarneq, tamatsinni pikialasutut ipput.

Namminersulernitta nassatarivaa suliassaqarfippassuarnik, Qallunaat Nutaata akisussaaffigisaanik, uagut namminneq oqartussaaffeqalersinnaanissarput. Suliassaqarfiit 30-nit amerlanerusut pineqarlutik.

Taakkunannga maannamut suliassaqarfik ataaseq affarlu akisussaaffigilersimavagut. Amerlagisassaangillat. Oqartussaaffitta annertusarnissaanut suleriaqqinnissamut piffissanngorpoq. Piareersaataasumillu qulaajaanerit 2019-imili aallartinneqarsimasut killiffiannik tusarusunnarsivoq.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Taamaamat siunnersuuteqartup siunnersuutaa ilalerparput,
oqaasertalerneqarnermigut qulakkeerneqarsorivarput peqqissaartumik
misissuisoqassasoq taamaalilluni Inatsisartuni aalajangernissatsinnut
tunngavissat pitsaalluinnartuunissaat.

Aqqusinikkut angallanneq aamma pigisanut nalilinnut tunngasut immikkoortut
marluk imartupput. (takkuuk inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit
nalinginnaasut imm. 4.4.3 aamma 4.4.4 – oqaaseqaatitsinnut ilanngussaq 1-tut
kakkiuppavut).

Taamaamat Inuit Ataqatigiit tungaaniit kissaatigaarput peqqissaartumik
suliassa qarfiit taakku marluk Inatsisinut Ataatsimiititaliap nalilersussagai –
nunatsinnut naleqqussartariaqarnerat ilanngulluguttaaq
eqqumaffigillaqqullutigu. Taamatuttaaq sulisoqarnikkut aningaasatigullu
malitsigineqarumaartussat misissorneqassallutik.

Oqaatiginngitsoorusunngilarput ataatsimut tunngaviusumillu Inatsisartuni
oqallinnissaq maqaasinarsimmat, Namminersorneq pillugu Inatsisip
oqartussaaffeqarnerunissatsinnik periarfissiissutaasa atorluarnissaannut
takorluukkanik anguniakkanillu imaqartumik.

Naalackersuisut 2019-miilli suliassa qarfinnik Nunatsinnit
akisusaaffigineqalersinnaasunik misissueqqissaarluni sulianik ingerlataqarput.
Taakkulu suli ingerlanneqariigaapput. Sumut killittoqarneranik qilanaaraarput
paasisaqarfigissallugu.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuut Inatsisinut Ataatsimiittamut
suleriaqqinneqartussanngorlgu innersuupparput.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Ilangussaq 1

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

4.4.3. Angallannermut tunngasut (liste 1, naqinneq c)

Suliassaqarfinnut angallannermut tunngasunut ilaapput angallanneq, angallannermi pissusilersornissaq angallannermilu isumannaatsuunissaq, ilangullugit sukkassutsimik killilersuutit, imigassartorsimalluni biilerneq, biilersinnaanermut allagartat, atortut isumannaallisaatit, piffissaq biilerfiusinnaasoq qasuserfiusinnaasorlu, aammalu qamutitut motorilinnut atatillugu taarsiissuteqarsinnaanerit sillimmasiinerillu. Assartuinnermut Nukissiornermullu Ministereqarfiup ataaniipput qamutit motorillit qanoq ittuunissaat atortuulu, ilangullugit qamutit motorillit misissorneqartarnerat, aammalu aqquserngit qanoq ittuunissaat atortuulu, ilangullugit aqquserngit nalunaaqtsersugaanerat. Aamma Akileraartarnermut Ministereqarfiup suliassaanut ilaapput qamutit motorilinnik nalunaarsuineq il.il.

Aqqusinnermi angallannermut Kalaallit Nunaanni immikkut inatsiseqarpoq, inatsit nr. 832, 18. december 1991-imeersoq.

4.4.4. Inatsisit pisuussutitut tunngasut (liste I, naqinneq d)

Inatsisit pisuussutitut tunngasut tassaanerupput isumaqatigiissutitut pisinnermullu inatsisini malittarisassat. Ilangunneqassapputtaaq isumaqatigiissuteqarsimannikkaluarluni taarsiissuteqarsinnaanermut tunngasut. Apeqqutilli tamakkua ilaat immikkut inatsisiliuunneqarsimapput, pisuussutillu pillugit inatsisinut aamma ilaapput inatsisit apeqqutitut allanut tunngasut.

Pisuussutitut inatsisinut assersuutigalugu ilaapput isumaqatigiissuteqarnernut inatsisit, isumaqatigiissutit aammalu pisuussutitut inatsisit iluanni inatsisitigut iliuutsitut allanut tunngasut pillugit inatsimmik nalunaarummi nr. 781-imi, 26. august 1996-imi malittarisassaliuunneqarsimasut. Ilaapputtaaq inatsisit allat isumaqatigiissuteqarsinnaanermik inatsimmut atatillugu apeqqutit immikkut ittunik malittarisassallit. Soorlu atuisut isumaqatigiissuteqarsinnaanerannik inatsit nr. 451, 6. juni 2004-imeersoq, akiligassarsinnaanermik isumaqatigiissuteqarsinnaaneq pillugu inatsit nr. 398, 13. juni 1990-imeersoq, inatsisikkut nr. 538-ikkut, 8. juni 2006-ikkut allangortinneqarsimasoq, illumik il.il. pisinnermi atuisut illersorneqarnissaannik inatsit nr. 391, 14. juni 1995-imeersoq, attartornermut isumaqatigiissutit pillugit inatsit nr. 453, 22. maj 2006-imeersoq, illumik piffissami aalajangersimasumi attartorsinnaanermik isumaqatigiissuteqarsinnaanermik inatsit nr. 472, 30. maj 1993-imeersoq, aningaasartuutit tamaasa ilanguteerlugit angalanerit pillugit inatsit nr. 472, 30. juni 1993-imeersoq, niuernermi akunnermiliuttut niuernermilu angalanerit pillugit inatsit nr. 272, 2. maj 1990-imeersoq aammalu piginnaatitsissutit pillugit inatsit (inatsimmik nalunaarut nr. 636, 15. september 1986-iimeersoq, inatsisikkut nr. 271-ikkut aamma inatsisikkut 272-ikkut 2. maj 1990-imeersukut allangortinneqarsimasoq). Sillimmasiinnermik isumaqatigiissutitut tunngatillugu inatsisinut isumaqatigiissuteqarnermut

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

tunngasunut apeqqutit malittarisassaqaqput sillimmasiinerit pillugit isumaqatigiissutit pillugit inatsimmi nr. 999-imi 5. oktober 2006-imeersumi.

Pisuussutit pillugit inatsisiniipputtaa inatsisit pisinermut tunngasut, pisineq pillugu inatsimmik nalunaarummi nr. 237-imi, 28. marts 2003-imeersumi malittarisassiuunneqarsimasut aamma nunat assigiinngitsut akornanni pisineq pillugu inatsimmi nr. 733-mi, 7. december 1988-imeersumi malittarisassiuunneqarsimasut. Ilaapputtaa inatsisit pisinermut inatsisinut il.il. tunngasumik inatsisinik sorlernik atuinissamut tunngasumik malittarisassat. Taaneqarsinnaapput inatsimmik nalunaarut nr. 722, 24. oktober 1986-imeersoq nunat assigiinngitsut akornanni mikisualunnik pisinermi nunap sorliup inatsisaanik atuinissamut tunngasoq, aamma inatsit nr. 188, 9. maj 1984-imeersoq isumaqatigiissuteqarnikkut pisussaaffinnut il.il. inatsisip sorliup atorqeqaarnissaanik isumaqatigiissuteqaarnerit, inatsit taanna allanngortinneqarsimalluni inatsisikkut nr. 442-kkut, 31. maj 2000-imeersukkut.

Inatsisit pisuussutinut tunngasut arlaqartut malittarisassartaqaqput taarsiissuteqaarnissamut pisinnaatitaaffinnut apeqqutinik imalinnik. Immikkut taaneqarsinnaavoq inatsimmik nalunaarut nr. 885, 20. september 2005-imeersoq, taarsiinnaanermik akisussaaffimmut tunngasoq, inatsisikkut nr. 1545-ikkut, 20. december 2006-ikkut allanngortinneqarsimasoq, aamma inatsit nr. 371, 7. juni 1989-imeersoq, nioqqutigisanut akisussaaneermut tunngasoq, inatsisikkut nr. 541-kkut 8. juni 2006-imeersukkut allanngortinneqartoq. Aamma taaneqassapput inatsit nr. 225, 6. april 1994-imeersoq, avatangiisinik ajoqusiinermi taarsiinissamut tunngasoq, inatsisikkut nr. 552-ikkut, 24. juni 2005-ikkut allanngortinneqartoq, inatsit nr. 332, 31. maj 2000-imeersoq atomit atorlugit ajoqusiinermut taarsiissuteqaarnermut tunngasoq, inatsisikkut nr. 433-kkut, 31. maj 2000-imeersukkut allanngortinneqartoq, inatsimmik nalunaarut nr. 1100, 8. november 2006-imeersoq angallannermut inatsimmut tunngasoq (taarsiineq sillimmasiinerlu pillugit kapitali 16) , inatsisikkut nr. 1560-kkut aamma 1565-ikkut, 20. december 2006-imeersukkut allanngortinneqartoq, aamma inatsimmik nalunaarut nr. 692, 9. september 1986-imeersoq nioqqutissanik assartuineq pillugu nunat assigiinngitsut akornanni isumaqatigiissutit (inatsit CMR) pillugit.

Suliassaqaqfinni pisuussutit pillugit inatsisinut tunngasuni inatsisit taaneqarsinnaasut allat assersuutigalugu tassaapput sulisitsisup akisussaaneera aamma pisoqalisoortut pillugit Danske Lovimi aalajangersakkat ilaat, inatsit nr. 274, 22. december 1908-meersoq pisassarisat ilaasa pisoqalisoortarnerannut tunngasoq, inatsimmik nalunaarut nr. 639, 16. december 1986-imeersoq, pappiaranik aningaasalinik nalilinnik atorunnaarsitsisarnermut tunngasoq, inatsisikkut nr. 539-ikkut, 8. juni 2006-imeersukkut allanngortinneqartoq, inatsimmik nalunaarut nr. 158, 9. marts 2006-imeersoq eqqartuussivikkut nalunaarsuisarnermut tunngasoq, inatsisikkut nr. 539-ikkut, 8. juni 2006-imeersukkut allanngortinneqartoq, inatsimmik nalunaarut nr. 669, 23. september 1986-imeersoq, akiitsut allagartaannut tunngasoq, inatsisikkut nr. 539-ikkut, 8. juni 2006-imeersukkut allanngortinneqartoq, inatsimmik nalunaarut nr. 743, 4. september 2002-imeersoq, kingusinaarluni akiliinermi il.il. ernialiisarnermut tunngasoq, inatsisikkut nr. 554-kkut 24. juni 2005-imeersukkut allanngortinneqartoq, aamma inatsit nr. 29, 16. februar 1932-imeersoq, akiitsoqartut aningaasanik toqqorsinikkut pituttugaasinnaajunnarsinnaanerannut tunngasoq.

Aamma taaneqassapput akiliisitsiniartarnek pillugu inatsit nr. 329, 14. maj 1997-imeersoq, inatsisikkut nr. 538-ikkut, 8. juni 2006-ikkut allanngortinneqartoq, aamma inatsimmik nalunaarut nr. 698, 11. august 1922-imeersoq, aningaasaateqaqfinnut peqatigiiffiillu ilaannut tunngasoq, inatsisikkut nr. 552-ikkut, 24. juni 2005-imeersukkut allanngortinneqartoq.